40. številka. V Ljubljani, v soboto 18. februarja 1922. LV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petit vrstá 1 D, od 20—15 petit vrst á 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravništvo „Slov. Naroda" in „Narodna tiskarna" Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le nefrankirane in zadostno frankovane. Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.

V inozemstvu 65 par = K 2·60.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan .	D 90·—	celoletno	D 156·—
polletno	45·—	polletno	78·—
3 mesečno	22·50	3 mesečno	39·—
1 „	7·50	1 „	13·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvič naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

„Slovenec" in naše srednje šole.

»Slovenec« je prišel v odgovoru na naš zadnji članek o seji višjega šolskega sveta zaradi naših srednjih šol, kakor jih ima v mislih novi načrt ministrstva prosvete, po mnogih člankih in noticah, ki so bili vsi političnega, deloma celo osebnega značaja (n. pr. napad na nadzornika dr. Poljanca, kateremu je očital, da hoče s svojim predlogom priti na mesto dr. Skabrneta, in smešenje učiteljev, ki so kot člani višjega šolskega sveta glasovali za njegov predlog), do zaključka, da je treba o tem vprašanju, ki je kulturno in ne politično v vsakdanjem zmislu te besede, razpravljati stvarno, objektivno in sploh resnosti in važnosti predmeta primerno. Veseli nas, da smo mu pripomogli s svojim člankom do tega priznanja resnice, o kateri napredni krogi pri nas niso nikdar dvomili dasi se tudi v svojem zadnjem članku, vsebujočem to priznanje, prav neobjektivno in nestvarno drgne ob ministra prosvete Sv. Pribičeviča, seveda iz samih čisto kulturnih razlogov, ki nimajo z dnevno politiko nič skupnega! Ker pa je vendar le izražena od politično nasprotne nam strani želja po stvarnosti, kar je v naši javnosti vsega uvaževanja vredno, ugotavljamo nekatere stvarne zmote v »Slovenčevem« članku. »Slovenčev« članka se hudo moti, če misli, da je večina slovenskih profesorjev nasprotna reformnim tipom naše srednje šole ter da je neizprosna boriteljica in zagovornica humanistične gimnazije. Saj je stara humanistična gimnazija z latinščino in grščino — brez grščine, brez grške literature in umetnosti ni humanističnega ideala srednje šole, kakršnega s poetiško vnemo branijo prijatelji in pristaši staroklasičnega humanizma po celem kulturnem svetu — tudi pri nas ob prevratu izginila razven nekaj izjem, ki so še ostale, in se je uvedla malone splošno realna gimnazija brez grščine. Kje so bili takrat »Slovenčevi« profesorji humanisti, da se niso kot en mož vzdignili zoper ta »atentat« na humanistično gimnazijo, ki je bil odločilnega pomena za napredek v smeri proti novemu ciliu modernizovanih srednjih šol? In takrat ni te reforme predlagal niti Pribičević niti Beograd sploh, nieni povzročitelji so bili slovenski profesorji, ki so danes po »Slovenčevem« mnenju večinoma za humanistično gimnazijo, sankcijoniralo pa jo je naučno poverjeništvo v Ljubljani, ki je bilo v naložjem kulturnem in duševnem sorodstvu s »Slovenčevo« stranko. (Posebna pikantnost pri tem je bilo dejstvo, da je bil g. poverjenik dr. Verstovšek po poklicu tudi klasičen filolog.) Dandanes pač nihče ne more več resno trditi, da bi ne bil boj za realno gimnazijo z uspehom dobojevan. Grščine se naša mladina v srednji šoli ne bo nikdar več učila v toliki meri, kakor smo se je učili nekoč. To dejstvo našega realnega življenja izvablja iz mehke duše entuziastičnega občudovalca večno lepe staroklasične literature in upodabljajoče umetnosti pretresljive elegije, polne vročega hrepenenja po svetu te stare in vendar večno nove umetnosti. To razumemo in vendar pomoči — ni! Humanistična gimnazija z latinščino in grščino kot osjo vsega duševnega dejanja in nehanja — je bila. Intuit tip realne gimnazije z latinščino v dosedanji močno prevladujoči izmeri se bo prilagojeval neizprosnim zahtevam novega, drugačnega življenja. Primum esse! Načrt ministrstva za prosveto v tej točki ni slepo radikalen; saj je njegovo načelo, o katerem se da stvarno debatirati, le večja ali manjša utesnitev latinskega pouka v prid realnim vedam in novim jezikom, pri čemer je upoštevano pedagoško načelo, da se otrok v najnižjih razredih ne sme preobremeniti s formalistiko poučevanja prevec novih jezikov. Srednja šola je nameniena življenju kakor vse, kar si človek socijalno in kulturno uredi za ta grešni svet. Med tisoči in tisoči naših srednješolcev v preteklosti je bil en sam Čop, ki nam velja kot sekularna častna iziema. Še en stavek v »Slovencu« zahteva kratek odgovor. Humanistična gimnazija je »jez proti materijalizaciji človeške družbe.« Dvomimo, da je »Slovenec« s tem povedal nekaj, kar bi preneslo globlio kritiko. Materijalizovanje človeške družbe je zgodovinsko dejstvo, kakor je zgodovinsko dejstvo obstoj humanistične gimnazije skozi dolga stoletia. In zabredli smo v naši dobi v prepad materijalizma, kakršnega še svet ni doživel. Vprašamo: Kje so bili jezovi, kakšni so bili, da niso prav nič odvrnili od nas blatne poplave splošne materijalizacije? Himno do nebes bi zapeli mi vsi, kar nas je bednih trpinov, takemu jezu, ko bi ga kje videli!

Ali ga bo zgradila lenša in močnejša bodočnost? Bo nas li zavrnila splošna materijalistična povodenj s svojimi blatnodebelimi valovi z vsemi našimi šolskimi trpini vred?

To je sedaj vprašanje! D. M.

Narodna skupščina.

Dvanajstine. — Poslancem se ne dovolijo dopusti. — Brez kvoruma.

— **Beograd**, 18. febr. (Izv.) Včerajšnja seja narodne skupščine je postala nesklepčna, ker se je tekom razprave izkazalo in ugotovilo, da ni kvoruma, ker je bilo v zbornici prisotnih samo 112 poslancev.

Predsednik dr. Ivan Ribar je otvoril sejo ob 17.40 in se v kratkem govoru spominjal delovanja rokojnega poslanca fra Didaka Buntića. Poslanci so se dvignili s sedežev in zaklicali: »Slava mu!«

Predsednik je dalje sporočil, da je od finančnega odbora prejel zakon o dvanajstinah za marec in april, kakor tudi poročilo tega odbora. Zakon o dvanajstinah stavi takoj na dnevni red in otvori razpravo.

Pred dnevnim redom pa so prišle v razpravo razne pritožbe in prošnje. Več poslancev je zaprosilo narodno skupščino za daljše dopuste. O teh dopustih je bila daljša in živahna debata. Nekateri poslanci so bili proti dopustom. Zbornica je nekaterim poslancem dovolila dopuste. Proti dovolitvi dopustov so glasovali dr. Edo Lukinić (dem.), Magovčević (dem.) in Ljuba Jaković (rad.). Med glasovanjem je posl. Magovčević opozarjal predsednika: »Ni kvoruma!« Predsednik ga je zavračal: »Narodni poslanik Magovčević nima besede!«

Dnevnice Stojana Protića. Poslanec Milan Pribičević (dem.) je stavil interpelacijo, v kateri se pritožuje radi tega, da so bile posl. Stojanu Protiću izplačane dnevnice za čas do 20 okt. 1921, kljub temu, da ni prihajal v narodno skupščino, da ni položil prisege in je izjavljal, da odlaga mandat. Člen 8. začasnega poslovnika pa izrecno veli, da more prejemati dnevnice samo oni poslanec, ki je položil prisego.

Predsednik dr. Ivan Ribar je odgovarjal na to in terpelacijo in priznal, da je pritožba posl. Pribičeviča utemeljena in da so njene navedbe točne. Izplačati je bil dnevnice Protiću iz skupščinske blagajne radi tega, ker imunitetni odbor njegove odstavke ni spreiel oz. vzel na znanje in je Protić obdržal še drugi mandat. Vsled tega mu je izplačal dnevnice.

Posl. Milan Pribičević izjavlja, da ni zadovoljen s predsednikovim odgovorom. Prijavil je še drugo interpelacijo v tej zadevi.

Posl. Gjonović (rep.) je pred prehodom k dnevnemu redu zaprosil predsednika za besedo k poslovniku. Izjavil je, da v smislu poslovnika v zbornici ni zadostnega števila poslancev, da bi bila sklepčnost zagotovljena. Ni kvoruma!

Predsednik dr. Ribar je nato odredil poimensko pozivanje poslancev. Okoli zapisnikarjev so nastale skupine poslancev, kajti vsak se je hotel prepričati, če je v zapisnik vpisan. Na podlagi tega poimenskega glasovanja je bilo ugotovljeno, da je prisotnih samo 112 poslancev, torej pod kvorumskim številom. Predsednik dr. Ribar je po razglasitvi štetja izjavil: »Ugotavljam, da ni kvoruma.« Dalje je predsednik izjavil, da se v smislu člena 97. poslovnika ukinejo poslancem odobreni dopusti in drugim ne izplačajo dnevnice. Seja je bila na to ob 19. zaključena in odrejena za danes ob 10 dopoldne. Na dnevnem redu današnje seje je razprava o dvanajstinah.

VPRAŠANJE POVIŠANJA DNEVNIC POSLANCEM.

— **Beograd**, 18. febr. (Izv.) Po zaključeni seji narodne skupščine se je v kuloarih in v vseh klubih živahno razpravljalo o dogodkih v zbornici, zlasti o dopustih poslancev oziroma o vzrokih, zakaj ni bilo kvoruma. Nekateri so navajali razlog slabe prometne zveze, ki so povzročene vsled velikega snega. Drugi so zopet naglašali, da so sedanje dnevnice po 120 dinarjev prenizke, da bi se moglo v Beogradu živeti. Splošno pa se je omenjalo, da bi morali poslanci polnoštevilno prisostvovati sejam, ker pridejo na dnevni red važni politični zakoni, s katerimi se konsolidira naše državno in politično življenje.

OPOZICIJA IN FINANČNI ODBOR.

— **Beograd**, 18. febr. (Izv.) Člani finančnega odbora so včeraj podpisali zapisnik o sejnih razpravah glede dvanajstin za marec in april, ker je bilo na predzadnji seji delo dokončano. Zapisnika niso podpisali socijalni demokratje, jugoslovenski klub in zemljoradniki, izjavljajoč, da ne soglašajo z dosedanjim delom odbora.

ZAKON O SAMOUPRAVI.

Samouprava oblasti in srezov.

— **Beograd**, 17. svečana. (Izv.) Enaistčlanski pododbor za administrativno razdelitev države je na včerajšnji seji razpravljal o načrtu zakona za splošno samoupravo. Pričela se je generalna debata o samoupravi oblasti in o srezki samoupravi. Načelno je bil sprejet vladni načrt zakona z vsemi proti enemu glasu. Pričela se je takoj podrobna razprava, tekom katere so bile v vladnem načrtu izvedene nekatere korekture. Tako se spremeni naslov »srezki načelnik« v »srezki poglavar«.

Posl. Večeslav Wilder (dem.) je k členu 88. predlagal bistvene in važne spremembe, ki jih je odbor akcentiral. Člen 88. sedaj dovoljuje, da se lahko dvoje ali več oblasti združi na kulturnem in gospodarskem polju, da tako nastopijo kot kulturne in gospodarske enote.

Ta člen se sedaj glasi: »Za izvrševanje večjih ekonomskih in kulturnih nalog, zahtevajočih skupno delo, se lahko dve ali več oblasti združijo. O tem odločajo oblastne skupščine z odobrenjem kraljeve vlade.«

Posl. Dulibić (Jug. klub) je v pododboru predlagal, da sedanji politični okraji v Dalmaciji in Sloveniji še nadalje ostanejo v istem obsegu kot srezke oblasti. Pododbor je sprejel predlog le glede Dalmacije, glede Slovenije ga je na odgodil, dokler se ne zaslišijo kompetentni činitelji. Pododbor nadaljuje danes razpravo o tem zakonu.

Hladen sprejem Bonomija v zbornici.

Bonomi o zunanji politiki in o papežu. — Giolitti na površju.

— **Rim**, 16. februarja. (Izv.) Z ozirom na politično krizo v Italiji je bila sklicana za včeraj ob 11. dopoldne seja italijanskega parlamenta. Na Montecitoriju je bilo živahno vrvenje. V kuloarjih so edino razpravljali o politični krizi in o genovski konferenci. Poslanci so prišli skoro polnoštevilno. Zbornica je bila do zadnjega zasedena, galerije in diplomatične lože napolnjene. Splošno se je opažalo, da je zbornica vhod Bonomijevega kabineta sprejela popolnoma hladno, skoro brez vsakih ovacij. Le v nekaterih vladnih vrstah so se čuli tihi pozdravi. V zbornici je navzočih 400 poslancev.

Po končanih formalnostih je pričel Bonomi tiho govoriti svoj obrambni govor.

Glede notranje politike je Bonomi navajal, da so se notranji konflikti v deželi ublažili. O zunanji politiki Italije pa je naglašal, da Italija ostane i v bodoče v skupini onih velesil, ki vodijo svetovno politiko, ostane v skupini kot je bila v zvezi za časa svetovne vojne in asocirana z Ameriko. Politika Italije je predvsem mirljubna in vpliva na zaveznike v duhu mirljubnosti. Na ta način hoče Italija pomagati Evropi. Glede odgoditve nemških reparacijskih plačil Italija zastopa umerjeno stališče in skuša v tem pravcu vplivati v Londonu in Parizu.

Bonomi je koncem svojih izvajanj govoril tudi posmrtnico papežu Benediktu XV. Njegova smrt je stavila italijansko vlado pred veliko nalogo, da dá v smislu garancijskega zakona in kot tolmač čustev italijanskega ljudstva izraza k temu velikemu dogodku. Kabinet lahko zopet enkrat naglaša, da je mogoče svobodni duševni avtoriteti cerkve eksistirati in se razvijati v okviru svobodnega državnega organizma.

Z apelom za zaupnico je Bonomi končal svoj govor: Mi želimo od zbornice javno, lojalno in odkrito sodbo. Trajne negotove parlamentarne zadeve močno škodujejo ugledu Italije. Če pride do tega, da je sodba oz. zakazale šele po smrti. Dogodil se je sledeči čudež. Nevidna roka je tolkla odmevajoče udarce po njegovem portretu, ki je visel na zidu v kapeli, kjer je molil; tupatam so bili »tako krepki kot pokanje mušketec«. Posrečilo se je, priti z udarci v stik z dušo bodočega svetnika. In ti pojavi so bili izvor za postopek v Bailonovi kanonizaciji, o kateri najdete vse podrobnosti v Spiskih Bolandistov (V, 44). Na praznik svetega Paskala se poje pri službi božji hvalnica, iz katere povzamem naslednje kitice:

... Qui miris tuis pulsibus
Ex arca et imaginibus
Adversa et felicia
Quae sunt futura nuntias.

(... Ti, ki s čudežnimi udarci v skrinji ali v sliki naznanjaš nevšečno ali srečno bodočnost.)

Posihdob so v Vatikanu bolj nezaupni napram trkanju v zidu ... Neglede na to pa je bil Pascal Bailon posvetničen zaradi dejstev, katera obsojajo kanonski propisi. Cerkev je kanonizirala spiritista. Toliko da ni uvrstila med svete dona Juana! ... Tako piše septembrska številka Revue Spirite, ki je ponatisnila smešno odkritje spiritističnega obzornika Fredernidad v Porto-Riku.

a. k.

— — —

Jugoslovan Držič in Molière.

Ker smo do pred kratkim životarili pod tujimi gospodarji, so nas v inozemstvu le slabo poznali. Slovstveni stiki so bili precej redki. Vendar nahajamo v zapadnih literaturah tupatam vsaj svoje ime zapisano. Zabeležiti hočem samo en primer iz Molièrovega Ljubavnega spora (1654). Albert vprašuje za svet učenega Metafrasta glede svojega sina, ki se kremži ob misli na ženitev. Preden pa pedant odgovori kaj prijemljivega za dani slučaj, se poglobi v dolga zgodovinska razmotrivanja, ki nimajo pomena za naš položaj. Zaskrbljeni oče pa je sit brezkončnega klobasanja o Latincih in Grkih, češ:

Moj Bog, učitelji večno svojo gonijo.
Pustite no Grke. Albance, Slavonijo,
pustite, prosim, vse druge ljudi,
med sinom in njimi nič skupnega ni!

Mnogo listin o Molièru je izginilo. Na razstavi sredi preteklega januarja so s težavo zbrali 17 njegovih podpisov, za kar je bilo treba pridnega brskanja. Z vstrajnim raziskavanjem se je nedavno tudi dognalo, da so mu predniki meščani iz Beauvaisa, kjer so živeli nad zagato Merdanson, ki je neblagoglasno ime pozneje premenila v zagato Beauregard (slično idrijski Rožni ulici).

Naš prijatelj Lebesgue, ki piše včasih o jugoslovenski književnosti pod imenom Sokolović v Mercure de France, poroča v omenjenem obzorniku 15. I 1922 o obdolžitvi zoper jezuite, kot da so zatrli Molièrove autografe. A dokazi? Jezusovci so bili ka - li vsemogočni tudi v Dubrovniku, in ko bi nam odprli svoje arhive, bi se utegnilo razbrati, kako da se je obravnaval predmet Molièrovega Skopuha v srbščini več ko sto let pred njim, t. j. leta 1555.

Pisatelj te komedije, Marin Držić (1520—67), je bil plodovit dramaturg, ki ga čitajo še dandanes. To je največja književna osebnost dubrovniška v XVI. veku in zavzema odlično mesto v zgodovini novoveške evropske drame. Meščanski sin je študiral v Sieni, laški republiki, in postal l. 1541. rektor na tamošniem vseučilišču. Vrniviši se v Dubrovnik, se je posvetil duhovskemu stanu, kar pa ga ni oviralo, da ne bi bil zlagal erotskih pesni. Pisal je tudi igrokaze v prozi in v verzih. Razen tega je bil graditelj, potem umetnik na raznih glasbilih in šaljivec po poklicu: vkljub svečeniškemu stanu se je po tedanji šegi izražal zelo prosto in z dovtipnimi improvizacijami zabaval gospodo, n. pr. znanega nemškega pustolovca Rogendorfa, kateremu je celo sledil kot tolmač v Carigrad. Obiskal je tudi Benetke, kjer se je tiskala njegova najbolj znana pastirska igra v stihih: Tirena, spominjajoča na Šekspirjev Sen kresne noči. Razen tega je ustvaril v enakem slogu: Venera i Adon, Plakir (= il piacere) in Gjubo Krpeta. Od misterijev omenim: Od poroda Jezusova. Glavni sloves pa si je zaslužil s komedijami: Novela od Stanca, je pustna burka o kmetu, ki se hoče premladiti, a mu nekdo pošteno zagode pri stulencu. Posebno jedek je v predgovoru k Dundu Maroju (1550), kjer opleta po svojih protivnikih: »prokleto sjeme, barbačepi, obrazi od papagala, majmuna i od žabac«. Dundo Maroje (očka Maroje) vprizarja vse družabno življenje v takratnem Dubrovniku. Med ostalimi veseloigrami se nahajajo še: Pjerin; Komedija od Pometa; Arkulin, to je harlekin, ki spominja na Molièrovo Prisiljeno ženitev, tako da je Arkulin srbohrvaški Sganarelle; Skup, to je docela Molièrov Avare.

Končno navedimo še Tripče de Utolče, ki obravnava isto snov kot Molièrov Georges Dandin in Jalousies de Barbouillé. Izvirnik nam je iskati v Decameronu VII, 4 in 8: Žena se vrne po noči z ljubavnega sestanka, toda mož je zaklenil vrata in je ne pusti k sebi. Ona grozi, da se ubije; tako izvabi soproga iz hiše, smukne sama noter in zapre duri. Zdaj začne vpiti nanj, češ kot se klatiš, pijanec? Naposled pridejo starši in opeharjeni »rogatec« mora svojo boljšo polovico prositi za zamero.

Od številnih novodobnih potomcev Plautove Aulularie je za Secchijevo La Sporta Držičev Skup najstarejši. Tako je naš rojak vsaj predhodnik velikemu francoskemu komediiografu. Razen tega zaključuje Lebesgue na rečenem mestu: »Lahko se vprašamo, ali niso morda italijanski prevodi dubrovniškega komika zabredli v Pariz in prišli Molièru v roke. Ničesar nočemo sklepati. Stavimo samo problem ostroumnim zasledovalcem«.

Nemogoče ni, prav verjetno pa tudi ne.

A. Debeljak.

Svetnik — spiritist.

Znano je, kako zameta Cerkev spiritistične doktrine, kakor da gre za nepoštено konkurenco. Poglejte si koledar 17. maja! Ta dan se slavi sv. Paskal, ki pa ni sloveči francoski pisatelj, niti papež Paskal I. iz 9. stoletja, ošabni pontifeks; niti Paskal II., ki je na vse pretege izobčeval svoje nasprotnike, sam pa se dal podmititi z darovi in bil končno obdolžen razkolništva. Naš svetec je ponižen redovnik z imenom Bailon. Njegove kreposti so se po-

upnica nejasna in negotova, potem kabinet izvede konsekvence. Usoda kabineta je potem odločena.

Bonomijev govor je sprejela zbornica precej hladno. Ekspoze je odobravala levica in italijanska ljudska stranka. Skrajna liberalna levica je izrekla kratko kritiko in se izjavila, da prehaja v opozicijo. Liberalna levica je tudi burno in ostro ugovarjala Bonomijevemu izreku, da je izostala toliko časa posmrtnica papežu, katerega smrt je svetovni dogodek, le vsled političnih razmer. Na seji še ni bilo glasovanja, ker je zbornica prešla v debato o ekspozeju, ki se danes nadaljuje.

— **Rim, 17. februarja.** (Izv.) Z ozirom na včerajšnje dogodke v zbornici, posebno na hladni sprejem vlade, smatrajo politični krogi, da je usoda Bonomijevega kabineta zapečatena. Na površje prihaja zopet Giolitti, ki mal bi sestavil koalicijski kabinet. Listi javljajo, da so italijanski klerikalci spremenili svoje stališče napram Giolittiju.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ob obletnici smrti kralja Petra Osvoboditelja.

— **Topola, 17. svečana.** (Izvir.) Ob polletnici smrti kralja Petra I. Osvoboditelja je bil v topolski cerkvi svečan parastos za pokojnim kraljem Parastosa so se udeležili seljaki iz vseh bližnjih in oddaljenih krajev. Radi velikih snežnih zametov kralj Aleksander ni mogel priti v Topolo, da bi tam osebno s suito prisostvoval parastosu.

— **Beograd, 17. svečana.** (Izv.) V saborski cerkvi je včeraj ob 11. dopoldne opravil patrijarh Dimitrije svečan parastos za blagopokojnim kraljem Petrom I. Osvoboditeljem. Cerkvenemu svečanemu opravilu je prisostvoval kralj Aleksander I. s svojo suito, dalje so bili navzoči Pašič z vlado, predsednik Ribar s poslanci, diplomatični zbor, oficiraki kor in zastopniki civilnih oblasti.

— **Dunaj, 17. svečana.** (Izvirno.) Danes ob 5. popoldne je bil v pravoslavni cerkvi v St. Veitgasse svečan parastos za pokojnim kraljem Petrom I. Osvoboditeljem.

Muslimanski v Bosni proti hrvatskemu memorandumu.

— **Sarajevo, 17. febr.** (Izv.) Glavni odbor jugoslovenske muslimanske organizacije je včeraj zaključil svoja posvetovanja o političnem položaju in taktiki organizacije. Odbor je sklenil, da predlaga v imenovanje za ministra trgovine in industrije poslanca Osmana Vilovića, tuzlanskega župana, in za ministra narodnega zdravja Derviša Omerovića, okrajnega sodnika v Žepiču. Vilović pripada skupini za popolno uiedinjenie Jugoslovenov nastopajoče struje poslanca Sahib Korkuta. Derviš Omerović, Hrvat, pa je pristaš struje dr. Spaha, ki se nagiblje politiki hrvatskega bloka. Ti dve kandidaturi sta značilni za presojo političnega razpoloženja med bosanskimi muslimani. Naglašati je treba prvič, da je došlo v centralnem odboru do kompromisa med obema strujama. Opažati pa je bilo dalje, da je struja Sahib Korkuta dobila premoč. Glavni odbor je razpravljal tudi o memorandu hrvatskega bloka in je zavzel odklonilno stališče napram politiki tega bloka.

— **Beograd, 17. febr.** (Izv.) V političnih in parlamentarnih krogih je sklen o kandidaturah muslimanskih ministrov napraviti najboljši vtis. Premoč Sahib Korkutove skupine v glavnem odboru tolmačijo s tem, da je na muslimane zelo neugodno vplivalo objavljenje memoranda hrvatskega bloka.

— — —

Jugoslovenska pomožna akcija gladujoči Rusiji.

— **Beograd, 17. svečana.** (Izv.) Jugoslovenski akcijski odbor za pomoč gladujočim v Rusiji je imel včeraj dališo sejo. Na seji so bili zastopani člani odbora, Kolo jugoslovanskih sestara, Društvo »kneginje Ljubice« ter Udruženje za zaščito dece in siročadi. Na seji je poročal o stanju gladujoče Rusije ruski nadbiskup Dositej. Odbor je sklenil, da priredi nadbiskup Dositej v najkrajšem času po vsej državi predavanje o položaju gladujoče Rusije. Prvo tako predavanje bo v nedeljo v Beogradu, potem v Zagrebu in tudi v Ljubljani ter vseh večjih mestih države.

Italijanski zunanji minister della Torretta in jadransko vprašanje.

— **Rim, 17. svečana.** (Izvirno.) Vesti, da je stališče italijanskega zunanjega ministra delle Torrette omajano in da je pred demisijo v slučaju, da ostane kabinet Bonomi, se deloma potrjujejo, posebno ker nacijonalistični krogi vztrajajo na tem, da še nadalje ostane na mestu tajnik Cantarini. Nacijonalisti vztrajajo pri tem za slučaj, da Torretta ostane pri izvedbi rapalske pogodbe. Tendenca italijanske zunanje politike je sedaj, da začne s progresivnim taktičnim postopanjem za izpremembo rapalske pogodbe oz. da se nje izvršitev čim dalje zavlačuje. Odnošaji med Italijo in Jugoslavijo so se v zadnjem času znatno ohladili, kar kaže posebno dejstvo, da Jugoslavija ni odposlala delegata na rimsko konferenco. Iskreno pa tudi ni razmerje med Italijo in malo antanto. V dobro informiranih diplomatičnih krogih smatrajo, da državni tajnik Cantarini umakne svojo demisijo, če Della Torretta ne ostane več minister.

— — —

DIJAŠKA ANKETA V PRAGI.

— **Praga, 16. febr.** (PB.) Poslanik kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dr. Vošnjak je sklical anketo dijaških udruženj, na kateri se je ugotovilo, da je češkoslovaška vlada vrnila dijakom naše kraljevine vse šolske takse in da je dala siromašnim dijakom posojila. Ministrstvo za socijalno politiko preskrbuje siromašne dijake z obleko. Anketa je sprejela vse ponudbe češkoslovaške vlade.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

— **Rim, 17. svečana.** (Izvirno.) Danes ves dan se je nadaljevala konferenca nasledstvenih držav. Konference se ne udeležujejo doslej delegati nasledstvnih držav, navzoči so edinole delegati Poljske. Ostale države zastopajo v Rimu akreditirani poslaniki. Jugoslavija ni zastopana po poslaništvu, ker se poslanik Antonijević še ni povrnil iz Beograda. To dejstvo v konferenčnih krogih živahno komentirajo, vendar pa je upanje, da se med Italijo in Jugoslavijo pričnó v najkrajšem času posebna pogajanja. Negotovo je tudi, če pride na konferenco češka delegacija. Konferenca ima definitivno dokončati delo gospodarske in prometne konference v Portorose in rešiti razna gospodarska in finančna vprašanja zadevajoča interese državljanov bivše Ogrske. Na današnji seji so bili določeni posebni strokovni pododbori.

VELIKA BREZPOSELNOST TUJCEV V ŠVICI.

Italija na prvem mestu.

— **Bern, 16. febr.** (Izv.) Izdana je od urada za delo statistika o brezposelnosti. Število brezposelnih tujcev v Švici znáša po stanju dne 31. decembra 1921 — 7804 osebe, od ten prejema državno podporo 4388. Na prvem mestu je Italija — 4316 oseb, na drugem Nemčija 2202, dalje Francija 885, Avstrija 193 in drugi.

OBED PRI FRANCOSKEM POSLANIKU.

— **Beograd, 17. svečana.** (Izv.) Francoski poslanik na našem dvoru g. Simons je včeraj priredil obed, ki se ga je udeležil tudi zunanji minister dr. Momčilo Ninčić.

ŽELEZNIŠKI PROMET V DALMACIJI VZPOSTAVLJEN.

— **Split, 17. februarja.** (Izv.) Železniški promet v Dalmaciji je vzpostavljen. Tudi avtomobilski promet je sedaj reden. Brzojavna zveza z Zagrebom je vzpostavljena. Telefonska zveza s Sarajevom je še pretrgana.

ŠTEVILO INVALIDOV NA SVETU IN V JUGOSLAVIJI.

— **Pariz, 17. februarja.** (Izv.) »Chicago Tribune« je sestavila statistiko po podatkih mednarodnega delavskega urada, glasom katere je po vojni 5 milijonov 917.000 invalidov na vsem svetu, od teh v Jugoslaviji 154.000.

PRED VELIKANSKO SVETOVNO STAVKO.

— **Berlin, 17. febr.** (Izv.) Vesti iz Washingtona napovedujejo: »Zjedinjene ameriške države stoje pred velikansko splošno delavsko stavko. Že deli časa trajajoča pogajanja med rudarskimi organizacijami in lastniki so razbita. Rudarji zahtevajo 20% povišanje mezd. Od te zahteve absolutno nočejo odnehati, za splošno rudarsko stavko so rudarji pridobili tudi železničarski sindikat, ki se je izrekel z njimi solidarnega. Na ta način bi stopilo v stavko nad 5 milijonov delavcev. Tudi delavstvo tekstilne stroke je solidarno z rudarji.

PRED NOVIM KONFLIKTOM MED GRČIJO IN TURČIJO.

— **London, 17. februarja.** (Izv.) Diplomatični poročevalec »Daily Telegrapha« javlja, da lord Curzon želi sestanka treh ministrov za zunanje zadeve, da se uredi razmerje med Grško in Turčijo. Lord Curzon opozarja na možnost, da se obnove sovražnosti med Grško in kemalisti. V Egejskem morju je opažati turške podmornice, ki so potopile že tri grške ladje.

Politične vesti.

= **Naš konzul v Pečuhu.** Zunanji minister je imenoval za konzula v Pečuhu tajnika I. razreda g. Dobričića.

= **Pred evakuacijo tretje zone?** Iz Rima poročajo, da je na podlagi poluradnega komunikeja jugoslovenskega poslaništva v Parizu dosežen jugoslovensko-italijanski sporazum glede evakuacije tretje zone in da se bodo v kratkem nadaljevala med obema državama gospodarska pogajanja.

— **Predvojni ostanki.** »Pokret« poroča iz Mitrovice, da obstoji tam »Srpska stranka«, katere načelstvo je prosilo dovoljenje za javno politično zborovanje pod milim nebom, toda kr. kotarska oblast v Rumi je zborovanje prepovedala na podlagi zakona od 14. jan. 1875. Prizadeti se vsled te prepovedi silno hudujejo in ne morejo razumeti, da živijo v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pečat te stranke ima v sredi napis: Živela Velika Srbija! Tako se greši na tej in oni strani.

= **Prepovedan inozemski list.** Notranje ministrstvo je prepovedalo v naši državi »Neues Politisches Volksblatt«, ker piše proti interesom naše države.

= **Jugoslavija in »kraljevina Črnagora«.** »Pokret« piše: Znano je, da obstoji v Rimu neki mednarodni institut za gospodarstvo. Temu institutu daje naša država letno 90.000 frankov. Naša vlada razsipa denar za ta institut, ki izdaja mesečno poročilo o kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev in o — kraljevini Črnigori. Ta institut naj bi svojemu poročilu priložil zemljevid, da vidimo tudi mi smrtniki, kje je ta črnogorska kraljevina.

= **Vzpostavitev diplomatičnih odnošajev med Madžarsko in Japonsko.** Za japonskega poslanika v Budapešti je imenovan baron Kumakoro Honda.

= **Pogajanja z Avstrijo.** Radi ureditve obmejnega prometa med našo kraljevino in Avstrijo, so se počela v ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu pogajanja, katerih se na naši strani udeležujejo načelnik trgovskega ministrstva Milan Todorović, inšpektor ministrstva notranjih del Vasa Lazarević, in inšpektor trgovskega ministrstva dr. Dušan Pantić.

= **Italijansko romanje na Špilimberk.** Kakor smo že poročali, pripravljajo Italijani sporazumno s češkoslovaško vlado veliko politično romanje na Špilimberk, kjer sta bila zaprta italijanska mučenika Silvio Pellico in Pietro Maroncelli. Romanja se bo udeležilo veliko število uglednih Italijanov, med njimi bivši minister Orlando, generalissimus Diaz, mnogi politiki, znanstveniki, pisatelji, kulturni delavci in novinarji. Pred kratkem se je vršilo v Rimu v svrho organizacije romanja zborovanje, ki se ga je udeležil tudi praški poslanik Bordonaro. Romanje, ki se bo vršilo takoj po Veliki noči, ima namen političnega zbližanja med Italijani in Čehoslovaki.

= **Komunisti v Ukrajini.** V Ukrajini je nekaj nad 97.300 komunistov, t. j. 3% celokupnega prebivalstva.

= **Politična in druga pisma pokojnega papeža.** Italijanski listi poročajo, da je papež Benedikt XV. pred meseci poveril svojemu zaupniku kardinalu Laurentiju in monsignoru Zizzardu ureditev svoje korespondence. Med zapuščino pokojnega papeža je mnogo službenih in zasebnih pisem, zlasti iz časa svetovne vojne. Najvažnejša je papeževa korespondenca s španskim kraljem in z generalom jezuitskega reda. Ta pisma so že v vatikanskem arhivu. Druga pisma, zlasti korespondenca pokojnega papeža z neko odlično italijansko damo, ki so pa brez politične vsebine, je kardinal Laurenti vrnil papeževim dopisnikom.

= **Vzpostavljeni diplomatični odnošaji med Francijo in Madžarsko.** Madžarski poslanik v Parizu je predal g. Millerandu svoje akreditivne listine ter so s tem vzpostavljeni diplomatični odnošaji med Francijo in Madžarsko.

= **Amnestija za češkoslovaške komuniste.** Iz Prage poročajo, da bo predsednik Masaryk pomilostil vse udeležence komunističnih prevratnih poskusov v l. 1920. Izpuščenih bo iz ječ nad 500 komunistov, med njimi tudi komunistični vodja Muna.

= **Občinske volitve v Bolgarski.** V nedeljo 19. t. m. se vršijo po vsej Bolgarski občinske volitve. Poljedelska stranka je razvila živahno agitacijo. Tudi bolgarski poslanik v Beogradu g. Ivan Todorov je odšel na agitacijo.

= **Protižidovske demonstracije v Varšavi.** Povodom objavljenega koncerta pevke Kremer je prišlo v Varšavi do velikih protižidovskih demonstracij. Demonstranti so napravili obhod po mestu in vpili: doli z Židi! Poljski patriotični odbor pa je izdal proglas, v katerem protestira proti židovskim koncertom. Koncert se seveda ni vršil.

= **Razpust irskih polkov.** Iz Londona poročajo, da je angleški kralj podpisal ukaz o razpustitvi sedmih irskih polkov.

= **Michaelis potuje na Kitajsko.** Bivši nemški državni kancelar Michaelis potuje v Peking, kjer se bo udeležil mednarodnega dijaškega kongresa.

= **Bolgarska in Turška.** Z ozirom na vesti nekaterih francoskih listov, da sta delegata angorske vlade Šačirbej in komandant Ismail Haki bei podpisala pogodbo med Turško in Bolgarsko, demantira bolgarska vlada to vest kot izmišljeno. Na podlagi te pogodbe naj bi bila priznala Bolgarska turško suverenost nad vshodno Trakijo.

Neodrešena domovina.

— **Odgovor italijanskega kralja na postojnsko brzojavko.** Civilni komisar v Postojni je dobil odgovor na vdanostno izjavo postojnskega občinskega sveta. V odgovoru se kralj in kraljica toplo zahvaljujeta za sprejeto vdanostno izjavo in izrekata svojo željo, da bi občina napredovala in se mogla dvigniti do svojega najboljšega uspevanja.

— **»Lega Nazionale.«** V Trstu se je vršilo te dni veliko zborovanje Lege. Predsedoval je komendator Pitacco, ki je pojasnjeval, da delo Lege z odrešitvijo ne more prenehati, marveč da vrši sedaj vse višjo nalogo. Lega se je postavila pod egido družbe Dante Alighieri, katera podpira Lego na leto z zneskom 50 tisoč lir. Tudi vlada izdatno podpira Lego, ali vse to in tudi razni radodarni prispevki ne zadoščajo, ker Lega ima na leto stroškov nad 420.000 lir. Zato priporoča Pitacco zelo obširno podpiranje Lege. Kakor znano, lovi Lega otroke v starosti pod šolsko obveznostjo in dečke in deklice, kadar zapuste ljudsko šolo. V Istri ima sedaj Lega 38 azilov s 1400 otroci in 4 rikreatorije, v katerih je nad 1600 otrok. Posebno pozornost hoče Lega posvetiti azilom na Opčinah, v Nabrežini in v Postojni. V azilu na Opčinah, ki je pričel delovati lani, je nad 200 otrok, kar je imelo za posledico, da je letos v italijanski ljudski šoli 175 otrok, dočim jih je bilo lani samo 40. Iz raznih krajev v Istri prihajajo prošnje za otvoritev azilov in rikreatorijev. Tako na široko je zasnovano raznarodovalno delovanje s strani Italijanov v Julijski pokrajini, predvsem v Trstu in v Istri. Treba bo na jugoslovenski strani trdne vstrajnosti in velike požrtvovalnosti, pa odločnega dela na šolskem polju.

— **O komunalni šolski politiki v Gorici** piše tržaški »Lavoratore«. Pravi, da je v goriškem mestu sedaj 31.000 prebivalcev, šolskih otrok pa je komaj 3551. Leta 1914. je bilo pri enakem številu prebivalstva šolskih otrok 4835. Res je, da je umrljivost med otroki velika in da tudi ni toliko rojstev kakor prej, ali razlika med letom 1914. in 1922. je vendar prevelika. Mestna uprava nima nikake ga izkaza, koliko je šoloobveznih otrok. — K temu dostavljamo, da vlada v Gorici glede šolskega obiska tista malomarnost, kakor pred vojno Ta malomarnost velja namreč za italijanski del mesta. Takrat tudi niso hodili otroci redno v šolo in na magistratu niso nikogar kaznovali, kdor ni pošiljal svojih otrok v šolo. Pa tudi nobene evidence ni bilo. Tako je bil prišel nekoč v neko slovensko družino mestni sluga vprašat, ali je hodil eden izmed sinov sploh kaj v šolo. Dotičnik je pa ravno tiste dni dovršil maturo na gimnaziji in je študiral v Gorici od ljudske šole dalje. Tako se je bilo malo pred vojno razkrilo tudi naravnost škandalozno dejstvo, da je bilo v Gorici 60% Italijanov nepismenih. Italijanskega prebivalstva je bilo okoli 14.000: torej nepismenih Italijanov okoli 8000. Napravili so na to večerne tečaje za nepismene, pa ni bilo obiskovalcev. Italijanska kultura ostane enaka, kakor je bila vedno.

Iz naše kraljevine.

— **Imenovanje v generalnem štabu.** Za načelnika zgodovinskega oddelka pri velikem generalnem štabu je bil imenovan pukovnik J. Gajić.

— **Odlikovanje v vojaški službi.** Kav. pukovnik Vojislav Mijaković je bil odlikovan z redom Belega orla V. razreda.

— **Število uradništva v naši kraljevini.** Iz Beograda poročajo, da znaša število uradništva skupno 152.978 in sicer v vrhovni državni upravi 438, pravosodno ministrstvo 10.663, prosvetno ministrstvo 29.969, ministrstvo za vere 7417, notranje ministrstvo 10.217, ministrstvo za narodno zdravje 6863, zunanje ministrstvo 564, finančno ministrstvo 17.974, vojno ministrstvo 9682, ministrstvo za javna dela 5774, prometno ministrstvo 23.682, ministrstvo za pošto in brzojav 16.715, poljedelsko ministrstvo 7740, ministrstvo za šume in rede 3658, trgovsko ministrstvo 1292, ministrstvo za socijalno politiko 2343, za agrarno reformo 801 in za konstituanto 24.

— **Novo poslopje ministrstva za šume in rude.** Kakor poročajo iz Beograda, se prične graditi meseca aprila nova palača ministrstva za šume in rude.

— **Sanatorij v spomin na ministra Draškoviča.** Občinski svet v Delnicah je sklenil, da se sezida mesto nameravanega spomenika umorjenemu ministru Draškoviču primeren sanatorij.

— **Uradniško vprašanje.** »Dubrovnik« poroča, da je uradniška skupščina v Dubrovniku sklenila izstop iz državne službe, ako vlada ne ugodi upravičenim uradniškim zahtevam.

— **Knjižnica za otroke v Zagrebu.** Društvo »Materinstvo« v Zagrebu je osvojilo predlog g. Ivana Gundruma, ki je predlagal ustanovitev knjižnice za otroke po ruskem vzorcu.

— **Volkovi napadli zagrebški vlak.** Med Šašo in Dubico je napadlo« sedem sestradanih volkov vlak na odprti progi. Volkovi, ki so od lakote pobesnili, so se vlaku tako približali, da je vlak povozil vse.

— **Telefonske postaje ob bolgarski meji.** Ministrstvo za pošto in brzojav je sporazumno z notranjim ministrstvom sklenilo, da se vzpostavijo telefonske zveze med orožniškimi postajami ob bolgarski in albanski meji.

Kultura.

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto, dne 18. t. m. vprizori drama Nušićevo komedijo »Svet«, katero je označil duhoviti hrvatski estet Matoš za najboljšo jugoslovensko komedijo sploh. Režijo vodi gosp. Danilo. — Isti večer — 18. t. m. pojo prvič v tej sezoni priljubljeno Puccinijevo opero »Butterfly« z gg. Thalerjevo, Šterkovo, Kovačem in Romanovskim v glavnih vlogah. V nedeljo, dne 19. t. m. popoldne ob treh igrajo v dramskem gledališču Schönherrjevo dramo v petih dejanjih »Vražjo žensko«. Vesh pet dejanj se vrši v preprosti sobi gorske koče in nastopajo v celem le tri osebe. Vsled tega in zato, ker je vsebina vsakemu umevna in domača, pa vseeno zanimiva in privlačna, opozarjamo na to predstavo podeželske odre, ki naj bi poslali ob tej priliki svoje zastopnike v gledališče. Drama jim bo gotovo dobrodošla, ker jo bodo mogli brez posebnih težkoč vprizoriti. Za mladino pa njena vsebina ni primerna. Gledališki list je zaradi previsokih stroškov nehal izhajati.

— *Narodno gledališče v Mariboru.* Uprava Narodnega gledališča v Mariboru — katerega usoda mimogrede omenjeno, še zdaj ni odločena — se je po zadnjem porazu s prevečkrat serviranim »Stričkom Vanja« vendar odločila vpoštevati želje občinstva. Preuredil se je repertoar z nekaterimi zelo srečno izbranimi novostmi (namreč novostmi za mariborsko letošnjo gledališko sezono). Tako je n. pr. Ibsenov »Sovražnik ljudstva« precej napolnil hišo, pa jo tudi zadovoljil vsaj vobče. Tudi je uprava izprevidela, da s samimi dramami tudi ali ravno v Mariboru ne gre in ne gre. Zato je hvalevredno, da se med drame pogosteje vpletajo znane ložje operete kot »Mamzelle Nitouche«, »Ptičar« itd. Dne 21. pride na vrsto proslava Dostojevskega njegov »Razkolnikov«, ki bo po sedanjem zanimanju gotovo napolnil vso hišo. Ako bi bila uprava že od vsega početka vpoštevala te želje splošnosti, bi bila izostala marsikatera praznota in nezadovoljnost in morda bi bila izvabila v Narodno gledališče tudi tisto inteligenco, ki večer za večerom presedava v zakajenih gostilnah, kjer ji najdražje vino ni predrago, ali ki se raje pozabava s senzacijami po kinih. V Mariboru je mnogo inteligence, ki ni bila v letošnji sezoni niti enkrat še v gledališču. Zelo pogreša se tudi vojaštvo iz krogov, ki zahaja k nemškonacionalnim prireditvam.

— *Društvo slovenskih leposlovcev* nam sporoča: Na prošnjo člana g. P. Golia v zadevi P. Rojec contra P. Golia je odbor imenoval komisijo, sestoječo iz pisateljev Frana Albrechta, A. Funtka in Fr. Koblarja, ki nam je poslala sledečo izjavo: »Na Vaš poziv z dne 20. januarja t. l. smo podpisani primerjali »Tončkove sanje na Miklavževe večer«, spisal Fr. Rojec, in »Peterčkove poslednje sanje«, spisal Pavel Golia, ter soglasno ugotovili tole: Razen naslovov obeh iger, katerih delna sličnost je za vsakogar razvidna, ni niti v zasnovi niti v izdelavi nikakršne podobnosti, na katero bi mogel avtor »Tončkovih sanj« opirati svojo dolžitev, da so »Peterčkove poslednje sanje« samo plagiat njegovega dela. Trditev, da bi mogla eksistenca obeh babic in obeh siromašnih dečkov tvoriti podstavo literarni tatvini, je samo dokaz o nezadostni estetski in literarni izobraženosti obdolžiteljevi. Vrhu tega so Tončkove sanje zgolj rekvizitnega značaja, Peterčkove sanje pa so delirij umirajočega otroka, projiciran v vidni svet. Česar gospod Rojec niti ni doumel v svojih očitkih. Zato se nam vidi način, kakor je gospod Rojec nastopil v javnosti, ne samo povsem neutemeljen, ampak tudi v vsakem oziru nedopusten.« V Ljubljani, dne 6. februarja 1922.

— *III. Umetniški večer* bo v soboto 18. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Večer bo otvoril pesnik Anton Podbevšek s svojim govorom »Raketa iz svetovne norišnice«, v katerem bo govoril o duhovnem razvoju, nakar bo recitirala pisateljica Štefanija Ravnikar sledeče svoje črtice: Obsvetljena pot, Na koncertu, Človeški obraz, Drevo na griču, Slap. Pesnik Tone Seliškar pa bo recitiral svoje izbrane pesmi v sledečem redu: Otroci, Dete, Sedmorojenčki, Rudnik, Naša pot, Žabja vas, Kristus na Kleču, Zimsko jutro, Besede mojih velikih dni, Pesem vrtalnih strojev, Pohod viharne noči, Dva dimnika. Vstopnina dva dinarja, sedeži štiri dinarje. Vstopnice pol ure pred pričetkom pri večerni blagajni. Dvorana bo toplo zakurjena.

— **»Boris Godunov« v milanski »Scali«.** Ta teden se priredi prva predstava ruske opere »Boris Godunov« v milanski »Scali«. Kakor poročajo listi, vlada veliko zanimanje za opero in se že pripravlja ponovitev.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. februarja 1922.

— **V živo smo zadeli klerikalce.** ko sm.o včeraj spregovorili o gospodarstvu koalirane večine v občinskem svetu. »Slovenec« se trudi v potu svojega obraza, da bi v dolgoveznem članku izpodbil naša očitanja glede zavoženega gospodarstva v mestni občini, odkar je le-ta v klerikalnih rokah. Da, danes so dejansko absolutni in neomejeni gospodarji na magistratu klerikalci. Klerikalna stranka sedaj vedri in oblači v mestni hiši, socijalni demokratje in narodni socijalci so njeni pokorni in ponižni hlapci, ki si niti kihniti ne upajo, ako jim tega ne dovolita gromovnika Kremžar in Stanovnik. Ali se je potem čuditi, da se dela vsa sedanja komunalna politika po klerikalnem receptu? Treba bi bilo z uspešnimi sredstvi zajeziti draginjo in preskrbeti mesto z zadostno količino cenenih življenskih potrebščin. To je danes najbolj pereča in najnujnejša stvar, za katero bi se v prvi vrsti moralo brigati mestno zastopstvo. Kaj je storil v tem pogledu klerikalni občinski svet? Dve zaporedni seji je imel te dni, a o draginji in prehrani ni spregovoril niti besedice, kakor da bi se Ljubljana kopala v izobilju in kakor da bi se na trgu meso prodajalo po grošu. Prejšnji občinski svet je bil iz drugega kova. Imel je v rokah mestno gospodarstvo v najtežavnejših časih svetovne vojne in ves ta čas se je zavedal svoje prve dolžnosti, da skrbi vsai za skromno prehrano mestnega prebivalstva. Ni razsipaval z mestnim premoženjem, marveč je vsak razpoložljiv vinar porabil za aprovizacijo, dobro vedoč, da je za človeka prvo hrana in da se od sijajnih palač in tudi od velikopoteznih socialnih naprav ne da živeti. Primum vivere, deinde philosophari! Takrat je »Slovenec« lepo molčal, danes pa govori o »socialni cokli« pa za to, ker napredniaki niso tako nespamentni, da bi rekli »da« in »amen« h klerikalnemu načrtu, naj bi mestna občina potrosila 12 milijonov za palačo na Vodnikovem trgu za to, da bi potem klerikalci pobasali v svojo malho — »Mestni dom«.

— **Bolezen ministra dr. Žerjava se je toliko zboljšala, da bo jutri popoldne lahko odpotoval na lečenje v Dubrovnik. Pelje se preko Sarajeva.**

— **Iz mestne zdrav. službe je izstopil** dr. Jernej Demšar in se posveti odslej samo svoji praksi.

— **Srbohrvatski tečaj na Grabnu.** S podukom se prične jutri, v soboto, točno ob pol 7. zvečer v šoli na Grabnu (I. nadstr.) Pred začetkom poduka se morejo vpisati še novi učenci. Poduk bo brezplačen in vsakomur dostopen ter se bo vršil vsako sredo in soboto od pol 7. do pol 8. zvečer. Poučuje srbsko učiteljstvo.

— **Naša primabalerina gost Narod. gledališča v Beogradu.** Beograjska »Politika« z dne 15. t. m. piše: Gospa Jelena Poljakova, šefinja baleta ljubljanske opere, bivša članica imperatorskega gledališča v Petrogradu, je na sinočnem baletnem večeru v Narodnem gledališču dosegla sijajen triumf. Vreden partner gospe Poljakove, dasi še njen učenec, je bil g. Sergej Strešnjev, ki je sinoči žel velik aplavz v isti meri, kakor mlada učenka gospe Poljakove ljubka gospodična Metka Franketova. Slovenkinja, hči trgovca iz Ljubljane, gospodična Franke, ako tudi še devojčica, kaže že sijajne sposobnosti za balet. Iz Beograda odide gospa Poljakova v Novi Sad, kjer priredi eno predstavo. Nato se vrne zopet v Ljubljano. — »Politika« prinaša tudi portrege. Poljakove.

— **Javna zahvala.** Podpisani se gosp. Jakobu Pošingerju, trgovcu iz Maribora na poslanem daru v znesku 10.000 K najprisrčnejše zahvaljujemo. V Zagrebu, dne 16. februarja 1922. Koroški akademiki v Zagrebu. Sitar Gregor, stud. forest.

— **Razpisana poštna urada.** Razpisana je poštarska služba v Veliki Loki (II/2) in odpravniška služba v Dolenji vasi pri Ribnici. Prošnje je vložiti v teku 14 dni.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski zdravstveni izkaz za dobo od 5. do 11. t. m. izkazuje za mesto Ljubljano sledeče zdravstveno stanje: Novorojenih 27, umrlih 36, od teh domačinov 25, tujcev 11, v zavodih 24. Smrtni vzroki: življenska slabost 3, jetika 5, pljučnica 9, otroška vročica 1, druge nalezljive bolezni 5, srčna hiba 2, rak 4, drugi vzroki 8. Naznanjene nalezljive bolezni: škrlatica 1, otroška vročica 1, meningithis cer. spir. 1, španska 6.

— **Misijonar Buh umrl.** »Am. Domovina« poroča, da je umrl znani slovenski misijonar Jos. F. Buh. Bil je dolgo vrsto let generalni vikar dulutske škofije v Minnesoti. Doživel je starost 89 let. Pokojni Buh je bil rojen v Lučah na Štajerskem in je prišel v Ameriko pred 60 leti. Mnogo je deloval kot misijonar med Indijanci in užival velik ugled v ameriškem svetu.

— **Umrl je** Ivan Berglez, brat odgovornega urednika vojnega invalida g. Srečka Bergleza in mestnega učitelja g. Avguština Berglez. Podlegel je po dolgem in mučnem trpljenju zavratne bolezni kot posledici rane zadobljene v svetovni vojni. Naj v miru počiva!

— **Zahteve novomeških uradnikov.** V mestni dvorani v Novem mestu dne 5. februarja 1922 zbrani državni, železniški, javni in zasebni nameščenci in vpokojenci so se zjedinili soglasno za sledečo resolucijo: Vsled vedno naraščajoče draginje, ki neizogibno vede te stanove v obup, smo prisiljeni v poslednji uri pred popolno katastrofo dvigniti svoj glas ter opozoriti vse merodajne činitelje, da nemudoma store vse, da rešijo uslužbence in njih družine pred poginom. — Zahtevamo: 1.) Takojšnje nakazilo vže vzakonjenih draginjskih doklad brez ozira na izvedbo redukcije uslužbenstva, ki se z uveljavljenjem te naredbe itak doseže. 2.) Takojšnje izplačilo enkratnih nabavnih prispevkov in sicer tako za državne, železniške, javne in zasebne uslužbence in vpokojence. 3.) Ker z ugotovitvijo vseh teh zahtevkov ne bo odstranjena neznosna beda, zato zahtevamo, da vlada s svojo avtoriteto prepreči draginjo s tem, da omeji izvoz življenskih potrebščin, posebno pa da s skrajno brezobzirnostjo kaznuje vse one izkoriščevalce našega stanu, ki samovoljno navijajo cene. 4.) Zahtevamo strogo izvedbo zakona o zaščiti najemnikov stanovanj, ker dosedaj poslujoče komisije ne vrše v polni meri svojih dolžnosti, ker še danes v našem mestu eksistirajo komisijonelno dognana stanovanja, ki še vedno niso oddana svojemu namenu, dočim zmrzujejo naši tovariši v železniških vagonih in barakah, država pa trpi na pomanjkanju prometnih sredstev. 5.) Zahtevamo takojšnjo izvedbo že uvedene inkorporacije Kandije z okolišem k Novemu mestu, kjer se bo s to akcijo ublažila stanovanjska mizerija. 6.) Zahtevamo, da se izjemna tarifa za prevažanje blaga za nabavne zadruge, ki se je ukinila — zopet uvede.

— **Porotniki.** Za porotne razprave ki se prično 27. t. m., so bili izžrebani ti-le porotniki: Bostič Ivan, posestnik, Lubgojna. Bohinc Ivan, posestnik in trgovec. Misače. Klauta Fran, trgovec, gostilničar in posestnik, Planina. Mlinar Ivan, posestnik, Rateče. Bergant Ivan, trgovec in posestnik, Stara loka, Košir Aleš, posestnik, Hotemaže, Potočnik Fran, posestnik in gostilničar, Belca, Finžgar Ivan, posestnik, Zabreznica, Jerala Fran, posestnik, Sp. Besnica, Medved Miroslav, posestnik in gostilničar, Dolsko, Korče Ivan, posestnik, Hotederšica, Cerar Matej, posestnik in gostilničar, Sp. Domžale, Rus Ivan, posestnik in gostilničar, Stranska vas, Hodnik Fran, posestnik in gostilničar, Dol. Logatec, Pečnuš Ivan, posestnik, Lesce, Kozamernik Matija, posestnik, Dobrova, Kukovica Fran, posestnik, Kresniški vrh, Potočnik Fran, urar in posestnik, Kamnik, Kunstelj Ivan, posestnik, Boh. Bela, Dolenc Edvard, trgovec in posestnik, Kranj, Slanc Fran, posestnik, Litija, Korbar Dragotin, posestnik in gostilničar, Zagorje, Stroj Fran, posestnik, Dvorska vas, Bleiweis Fran, trgovec, posestnik in gostilničar, Izlake, Grilc Matija, posestnik, Sp. Lipnica, Šuštaršič Alojzij, posestnik, Kamna gorica, Dolinšek Anton, posestnik, Zavine, Rode Miha, posestnik, Rudnik (Kamnik), Jarc Fran, posestnik, Srednja vas, Cevc Emil, trgovec, Kamnik, Debelak Valentin, trgovec in posestnik, Škofja loka, Hrovat Ignacij, posestnik in mesar, Jesenice, Ponikvar Alojzij, gostilničar in posestnik, Kamnik, Rihar Ivan, posestnik in gostilničar, Gor. Logatec, Kravanja Anton, trgovec, Cerknica, Weibl Julij, mizar in posestnik, Kamnik. Nadomestni porotniki: Polak Josip, trgovec, Dečman Anton, tovarnar in posestnik, Golob Fran, trgovec in posestnik, Vok Ignacij, trgovec, Steiner Anton, trgovec, gostilničar in posestnik, Stancer Hinko, trgovec, Urbanc Fran, veletrgovec, Gerkman Anton trgovec, vsi v Ljubljani, Mohar Josip, posestnik, Sp. Šiška.

— **Vaška tragedija.** Gostilničar Ivan Vrbnjak iz Sv. Jerneja nad Muto na Štajerskem je v nedeljo 12. t. m. zvečer priredil domačo predpustno zabavo. Okoli polnoči je prišel v njegovo gostilno posestnikov sin Fran Orlič iz Sv. Treh kraljev pri Marenbergu. V kuhinji se je igral s samokresom tako nerodno, da se je samokres sprožil in je strel zadel Vrbnjaka v trebušno stran smrtnonevarno. Orlič, videč Vrbnjaka v krvi, je iz obupa in strahu pred gostilno naperil samokres proti sebi v glavo in se usmrtil. Bil je na mestu mrtev. Pustna zabava je bila takoj končana. Vrbnjaka so prepeljali v težki nezavesti v mariborsko bolnico, kjer je 14. t. m. umrl.

— **Lepa Anica koraka v zapor.** Na glavnem kolodvoru je bila včeraj dopoldne pri prihodu mariborskega vlaka aretirana elegantna, lepa, lahkoživa, delomrzna Anica Mejavšek, drugače že sedemnajstkrat predkaznovana in iz Maribora radi lahkoživega življenja za vedno izgnana. Ko se je vlak ustavil, je Anica samozavestno in koketno stopila iz drugega razreda, kjer se je vozila z nekim verižniškim kavalirjem, ki ji je med vožnjo »kavalirsko« podaril 100 dinarjev. Kavalir je na kolodvoru izginil, ko je videl, da se je oko policijske kontrole začelo zanimati za krasotico. Anica je morala odkorakati v zapore in je popreje na policiji prejela za daritev Veneri še 14 dni zapora.

= **Milijonske poneverbe v Zagrebu. Sokrivci tudi v Ljubljani.** V zagrebško »Eskomptno banko« je prišel 23. decembra neki mlad, eleganten gospod, ki se je legitimiral kot Francesco Perich iz Trsta. Predložil je pet čekov glasečo se na »Banke Italiane di Sconto« in dvignil nanje 260.000 lir. Tržaška banka pa »Ekomptni banki« v Zagrebu, ni hotela izplačati čekov, ker ni imela v registrih nobenega imena Francesco Perich. Cela zadeva je prišla v roke policiji. Ta je v Trstu aretirala nekega Carola Snidersicha, ki je po daljšem obotavljanju priznal, da je dobil ponarejene čeke od neke osebe v Ljubljani. — V celo afero je zapleten neka znana oseba v Ljubljani, ki je bila aretirana. O stvari se vrši preiskava, vsled česar ne moremo poročati podrobnosti.

— **Izgon iz države.** Kot nadležni tujci so bili za vedno izgnani iz kraljevine Krašna Pavel ter brata Alojzij in Ivan Gioscento. Vsi trije so pristojni v Italijo.

— **Komur je kaj znano?** V zaporih državnega pravdništva v Novem Sadu se nahaja v preiskavi neki Komloš Martin, ki je kot član črezvičajke v Tomsku (Rusija) zakrivil razne delikte proti našim podanikom. Dotični, ki so bili z njim v Tomsku, bi zaprosili o njem podati bolj podrobnejše podatke in se naprošajo, da to naznanijo drž. pravdništvu v Novem Sadu.

— **Zopet tatvina pri Breznik & Fritschu.** Na kolodvoru so policijski agenti aretirali Matija Pavliča, uslužbenca pri tvrdki Breznik & Fritsch, ki se je hotel z vlakom odpeljati. Pri njem so dobili za 3664 K razne železnine, ki jo je hotel spraviti na varno. Izročili so ga sodišču.

— **Tatvine.** Vidki Andretto je bila ukradena zlata ura, vredna 4000 kron. Aretirana je bila služkinja Marija Mohar, ki tatvino taji, prizna pa, da je ukradla razne obleke za 1100 K. Bila je prijeta na kolodvoru, ko se je hotela odpeljati z potnim dovoljenjem v Italijo. — Angeli Jazbec je bilo iz mizarske delavnice Ivana Goltesa ukradeno za 2325 K perila. — Rajgelj Ernestu je bila iz stanovanja v Gradišču ukradena suknja, vredna 4000 K.

— **Za slepe reveže.** Rodbina Feliks Urbanc, veletrgovec v Ljubljani je darovala namesto venca na krsto umrlega sorodnika Frana Krisperja 400 K za slepe reveže v zavodu in društvu slepih v Ljubljani.

— **Suša na Barju.** Barjan nam piše: Na vašo notico pod naslovom »Suša na Barju« vam pojasnim, da dotični pisec Barja niti videl ni, ker bi sicer ne mogel napisati kaj tako gorostasnega, da je bil pridelek normalen. Prošlo leto nam je slana 23. junija uničila vso prašno ajdo, fižol in do dve tretjine koruzo, v jeseni pa je zopet prišla slana med 2. in 8. septembrom in nam je uničila vso strniščno ajdo ter še tisti fižol, kar ga je po prvi ostalo. Koliko pa je naredila na drugih pridelkih škode, ker jih je posmodila in se niso mogli več obrasti in tudi ne tako roditi, o tem niti ne govorim. Ker pa smo Barjani leto za letom izpostavljeni raznim uimam, se o nas čuje tudi malo tožbá in mora nas zadeti že velika nesreča, da potožimo svoje gorje.

— **O zapuščini naših ljudi v Ameriki.** Generalni konzulat kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v New Yorku je poslal vsem pokrajinskim upravam v Jugoslaviji navodila, kako postopati v slučaju smrti jugoslovenskega državljana, ki je umrl v Zedinjenih državah in ki je zapustil kako imovino (denar itd.). Zakoniti dediči morajo v dosego realizacije te zapuščine poslati generalnemu konzulatu izvestnico s potrebnimi podatki ter pooblastilo temu konzulatu. Obe listini mora overoviti pristojno sodišče. Ako so zakoniti dediči nedoletni, mora pooblastilo podpisati varuh, ki se ima poleg tega izkazati z overovljenim odlokom, s katerim je postavljen za varuha. Ta dva dokumenta sta potrebna tudi tedaj, ako je bil pokojnik zavarovan pri kaki domači ali ameriški zavarovalnici. Ako pa je pokojnik umrl vsled nezgode na delu, moralo zakoniti dediči izpolniti še dve posebni listini, s katerimi se potrjuje, da jih je pokojnik vzdrževal in jim pošiljal denar izAmerike. — Natančnejša pojasnila se dobe pri okrajnih glavarstvih in magistrattu v mestih z lastnim štatutom.

Borze.

— **Zagreb.** (Izv.) 17. febr. Zaključek. Devize: Curih 60.15, 60.20, Pariz 26.65, 26.80, London 1346.—, 1346.50 ček, Berlin 154.50, 155.—, Dunaj 5.—, 5.10, Praga 583.—, 588.—, Italija 14.85, 15.—, Newyork —.—, —.—. Valute: dolar 303.—, 304.—, avstrijska krona 5.05, 5.30, napoleondor 1160.—, 1180.—, marka 1585.—, —.—.

— **Curih,** 16. februarja. Zagreb 1.65, Dunaj 0.169, Budapešta 0.785, Berlin 2.541, Praga 9.70, Milano 24.824, Pariz 44.276, London 22.31, Newyork 5.129.

— **Trst,** 16. februarja. Zagreb 6.85, Berlin 10.25, Praga 39.—, Pariz 178.—, London 90.—, Newbork 20.65, Curih 403.—.

— **Praga,** 16. februarja. Zagreb 17.125, Dunaj 0.8125, Berlin 26.45, London 230.50, Newbork 52.85, Curih 1030.—.

— **Budimpešta,** 16. februarja. Zagreb 211.—, Dunaj 10.—, Berlin 327.—, Praga 1226.—, Curih 12.662.50.

— **Dunaj,** 16. februarja. Zagreb 2075.—, Berlin 318.—, Praga 122.—, London 27.900.—, Newyork 5350.—, Curih 124.000.—

Najnovejša poročila.

MARCONIJA ZADEL MRTVOUD.

— **London,** 17. februarja. (Izv.) **Marconija je snoči zadel mrtvoud. Njegovo stanje je opasno.**

RAZPUST MADŽARSKEGA PARLAMENTA.

Karlisti pripravljajo politične puče. — Viharne ovacije pri razpustu zbornice. — Reskript upravitelja.

— **Budimpešta,** 17. februarja (Izv.) Madžarski parlament je zadnje dneve nepretrgoma razpravljal v dolgotrajnih sejah zakon volilne reforme. Opozicija je napela vse sile in sredstva, da bi zakon onemogočila. Tudi včeraj se je nadaljevala ves dan debata o volilni reformi. Ob 20.30 — stavnična ura je kazala 19.53 — je predsednik parlamenta debato prekinil in naznanil, da želi govoriti ministrski predsednik grof Bethlen. Grof Bethlen je vzel iz listnice **reskript državnega upravitelja Horthyja in ga prečital. Reskript razpušča parlament iz razlogov, da je dokončal svojo za dve leti poverjeno mu nalogo od 16. februarja 1920 dalje.** Ker so funkcije parlamenta prenehale, je ustavljeno tudi njega zakonodajno delo. — **Odrejene bodo nove volitve.** Zbornica je razpust parlamenta pozdravila z viharnimi »eljen« klici. Samo skrajna ekstremnolegitimistična levica je skušala protestirati.

— **Budimpešta,** 17. februarja (Izv.) Po prečitanem reskriptu so poslanci takoj zapustili zbornico. Tudi na galerijah številno zbrano občinstvo je takoj odšlo. Danes zjutraj so se pojavili na ulicah plakati, ki napovedujejo skrajni boj pristašem vlade. Društvo prebujajočih se Madžarov poziva svoje člane, da organizirajo močno akcijo proti vladnim poslancem. Sinoči je imel posl. Pronay (karlist) veliko zborovanje, kjer je proglasil za načelo: »Srce in pest za svobodno Madžarsko!« Ker srce ne more zmagati naj pest velja.

AVSTRIJSKI KREDITI.

Anglija 2 milijona in pol šterlingov. Francija 55 milijonov frankov. Italija 55 milijonov.

— **Dunaj,** 17. februarja. (Izv.) Včerajšnja seja avstrijskega parlamenta je bila iz finančno-političnih ozirov zanimiva, ker je finančni minister dr. Gürtler podal zbornici obširno poročilo o realizaciji in pogojih angleškega posojila v znesku 2,500.000 funtov šterlingov in pogojih amortizacije. Finančni minister je omenil, da je ta kredit likvidiran in bo v najkrajšem času pod gotovimi modalitetami potom anglo-avstrijske banke izplačan. Obresti 6%. Delni znesek 250.000 funtov je Avstrija že prejela. Anglija si je pridržala kontrolo glede finančnih operacij tega kredita in je kot kontrolor imenovan minister Young. V zavarovanje tega kredita zastavlja Avstrija krasne gobeline dvornega gradu.

— **Dunaj,** 17. februarja. (Izv.) Italijanski poslanik je včeraj dopoldne obiskal v parlamentu zveznega kanclarja dr. Schobra. Predlagal je finančno pomoč Italije. V parlamentarnih krogih se je takoj še pred sejo raznesla vest, da je italijanski poslanik v imenu svoje vlade kanclerju podal izjavo, da je Italija pripravljena nuditi Avstriji kreditni predujem v isti višini kakor Francija. Kredit bi torej znašal 55 milijonov frankov.

FRANCOSKO - RUSKI SPORAZUM.

— **Pariz,** 17. februarja. (Izv.) Na včerajšnji seji zbornice je soc. rad. Buisson interpeliral ministrskega predsednika Poincareja o francosko-ruskem sporazumu. Ministrski predsednik je pojasnil tok pogajanj in omenil, **da Francija želi nuditi Rusiji hitro in izdatno finančno in humanitarno pomoč. Omenjal je akcijo francoskega Rdečega križa. Glede pogajanj je izjavil, da se nadaljujejo med Noulensom, Skobeljevim, Krasinom in Čičerinom.** Francoska vlada je v zadnjih dnevih v trajni brzojavni zvezi z Moskvo. Izjavo Poincarejevo je sprejela zbornica z velikim odobravanjem, posebno so aklamirali centrum, desnica in skrajna levica.

LLOYD GEORGE NE ODSTOPI.

— **London,** 17. februarja. (Izv.) Reuter javlja: Vest, da namerava ministrski predsednik Lloyd George odstopiti, se uradno dementira.

PASIVA BANKE »DI SCONTO«.

— **Rim,** 17. febr. (Izv.) Rimska sodna zbornica je sedaj ugotovila, da znaša premoženjsko stanje bankerotne banke »Di Sconto« z dnem 1. decembra 1921, kakor sledi: a) aktiva 4.622,000.000 lir in b) pasiva 5.916,000.000 lir, tedaj deficit znaša 1.294,000.000 lir. Delniška glavnica in rezervni fond so popolnoma propadli.

UVEDBA LETNEGA ČASA V RUSIJI.

— **Moskva,** 17. februarja. (Izv.) **Svet ruskih komisarjev je sklenil, da se iz gospodarskih ozirov uvede v sovjetski Rusiji letni čas in da se v noči od 15. na 16. februarja ure premaknejo za 60 minut.**

Gospodarska konferenca v Genovi.

Dr. Beneš pride v Rim. — Odgoditev konference! — Sestanek v Beogradu.

— **Beograd,** 17. svečana. (Izv.) Minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčić je brzojavno odposlal naročilo našima poslanikoma v Parizu dr. Miroslavu Spalajkoviću in v Londonu g. Gavrilloviću, **da započneta dogovore z ministrskim predsednikom dr. Benešem glede sestanka male antante v Beogradu.** Dr. Beneš je zaprošen, da določi oz. diktira dan sestanka predkonference k genovski gospodarsko-finančni konferenci.

— **London,** 17. februarja (Izv.) V diplomatičnih krogih obračajo posebno pozornost dejstvu, **da do včeraj iz Rima še ni dospel nikak uradni predlog, da se odgodi konferenca v Genovi.** kalkulirajo o tako, da italijanska vlada ne smatra odgoditve za potrebno.

— **Milan,** 17. februarja. (Izv.) »Corriere dela Sera« javlja iz Rima, da je odstranitev kabinetne krize nujno potrebna z ozirom na genovsko konferenco. V slučaju ponovne krize je novi vladi nemogoče izvršiti vseh priprav za konferenco v Genovi in je torej odgoditev potrebna.

— **Pariz,** 16. febr. (PB.) Tukaj se širi vest, **da hoče češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš doseči kompromis med Francosko in Anglesko.**

— **Berlin,** 16. febr. (PB.) **Po vesteh iz Rima namerava Italija zahtevati odgoditev genovske konference.**

— **Pariz,** 17. febr. Francoski ministrski komite, ki ima nalogo proučiti tehnične probleme za genovsko konferenco, je imel včeraj svojo prvo sejo, na kateri je določil načrt svojega dela. Razdelil se je v tri podkomisije, od katerih bo prva proučavala finančne probleme, druga gospodarske in tretja transportna vprašanja. Te podkomisije morajo v osmih dneh predložiti svoja poročila ministrskemu komiteju.

— **Pariz,** 17. febr. Listi javljajo, **da namerava češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš iz Londona odpotovati v Rim, kjer nadaljuje razgovore glede genovske konference.**

— **London,** 17. febr. (PB.) Poincare je predlagal, naj bi predhodni konferenci prisostvovali tudi zastopniki male entente in Poljske. »Daily Telegraph« meni, da hoče Poincare zediniti Jugoslavijo, Romunijo in Poljsko ter jih napraviti za sluge Francoske. List pravi, da je dolžnost angleške diplomacije, da podvzame potrebne korake proti tej politiki Francoske.

— **London,** 17. februarja. (Izv.) »Times« javljajo iz Carigrada protest turške vlade, ker ni povabljena na konferenco v Genovi. Mustafa Kemal paša grozi, da angorska vlada ne prizna nobenega sklepa, zadevajočega gospodarski in finančni položaj Turčije za slučaj, da se ne povabijo turški delegati.

FAŠISTI IN GENOVSKA KONFERENCA.

— **Milan,** 17. februarja. (Izv.) Glavni vodja fašistov in urednik lista »Popolo d' Italia« Mussolino razpravlja v daljšem članku o stališču fašistov napram udeležbi Rusije na konferenci v Genovi. Grozeče izjavlja: Mi dajemo na znanje vsem vladam, da bomo preprečili konferenco, če se da delegatom sovjetske Rusije popolna svoboda in možnost, da zaneso v Italijo ponovno propagando za boljševizem. Če se delegacija dostojno obnaša, jo bomo respektirali. V nasprotnem slučaju smo organizirali do podrobnosti akcijo, da konferenco obrezuspešimo.

Sokolstvo.

— **Sokolski ples na Viču.** V nedeljo 19. svečana t. l. vsi na predpustni ples viškega Sokola v Sokolskem domu na Viču. Sodeluje godba Dravske divizije.

Dopisi.

— **Šoštanj za svojo revno deco.** Iz Šoštanja nam pišejo: Dne 18. t. m. je priredila tukajšnja šolska mladina dramatično bajko v treh dejanjih »Palčki«, katera je v vsakem oziru sijajno uspela. Čisti prebitek znaša 4800 K. Dne 4. februarja pa so priredili tukajšnji državni in zasebni uradniki plesni venček in darovali od preostanka tudi približno 4000 K za revno šolsko deco. Tako se je v kratkem času nabralo za naše malčke blizu 10.000 K, za kar se izreka tem potom vsem darovalcem najiskrenejša zahvala. Vodstvo osnovne šole v Šoštanju.

Raznoterosti.

* **Krištof Kolumb — Jud?** »Day and Wahrheit« poroča, da je španska vlada določila posebno komisijo, ki bo preiskala dokumente o židovskem poreklu Krištofa Kolumba. Kakor pravi omenjeni list, vsebujejo novo odkriti dokumenti dokaze, da Krištof Kolumb ni bil samo židovskega pokolienja, ampak da je bil pravi Jud, katerega oče in mati sta se pisala Schaschana. Krištof Kolumb je ostal tajen Jud iz strahu pred krščansko inkvizicijo.

Gospodarske vesti.

—g **O novih taksah.** Številka 13. »Uradnega Lista« vsebuje izpremembe in dopolnitve v taksnem in pristojbinskem pravilniku, katere je predpisal minister za finance na podstavi izpremememb, izvršenih po zakonodajnem odboru Narodne skupščine v začasnem zakonu o taksah in pristojbinah. Občinstvo utegnejo zlasti zanimati sledeče določbe: **Taksa na oglase v dnevnikih.** Nova točka 22., čl. 6. določa podrobno, kako se mora širina in dolžina oglasa izračunati. Oglasni taksi ne podlegajo: repertoar državnih in državno priviligiranih gledališč, obvestila o naročnini, kritike (recenzije), odgovori uredništev v čisto njihovih poslih in oglasi v časniških beležkah, ki se iz humanitarnih razlogov tiskajo brezplačno. Pobiranje takse se vrši na prijavo lastnikov ali izdajateljev dnevnikov itd. navadno za vsakih 10 dni. Le za koledarje, kataloge in knjige se mora taksa položiti, preden se začno prodajati. Z 10kratnim zneskom neplačane, odnosno prikrajšane takse so kaznujejo vsi, ki se pregrešijo proti tem predpisom. — **Veselična taksa:** Kazenska določila se razširjajo na prodajo vstopnic po višji ceni, kakor so bile taksirane, in na prireditve, ki so zavezane višji taksni stopnji, ako so bile prijavljene kot prireditve, ki so zavezane nižji taksni stopnji. — **Taksa na vozila:** Nova določila in nekatera važna pojasnila so se že objavila v razglasu delegacije ministrstva financ št. B II 5/20 iz leta 1922 v »Uradnem Listu« št. 13 iz leta 1922. in v dnevnem časopisju. — **Taksa na potniške vozovnice, potniško prtljago, pse, ekspresno in ostalo blago na železnicah, rečnih ladjah in tramvajih:** Taksa se pobira skupaj z voznino in se mora skupni znesek označiti na vozovnici, odnosno v vozninski tarifi. Te takse so med drugimi prosti: peronske karte, listki za pridobitev določenega sedeža v vlaku, brezplačne vozovnice, vse pošiljke države in režijske pošiljke samoupravnih teles, privatnih oseb in družb na svojih železnicah. Taksa se pobira na podstavi izkazov, katere predložijo uprave železnic v gotovih rokih neposredno generalni direkciji posrednih davkov. — **Taksa na lovske karte:** Ta taksa se pobira po številu lastnih psov taksnega zavezanca, s katerimi lovi, ne pa po številu najetih tujih psov. — **Razsodnine:** Odstotne pristojbine po 1% od sodb in sklepov sodišč so povišane na 3% od vrednosti spornega predmeta, če in kolikor presega ta vrednost znesek 2000 kron.

—g **Prometna in tarifna konferenca v Trstu.** 15. t. m. se je pričela pri železniškem ravnateljstvu v Trstu konferenca, ki ima urediti raznovrstni promet in tarife med Trstom in Češkoslovaško, Avstrijo, Jugoslavijo in Poljsko. Gre v glavnem za znižanje obstoječih jadranskih tarifov, tako da bi Trst mogel najusnešneje konkurirati s severom. Med Češkoslovaško in Trstom so bili že doslej v veljavi tarifi, ki so znižani za 40% od običajnih. Nadalje se je razpravljalo o pospeševanju železniškega prometa in utrditvi blagovnih vlakov z določenim urnikom. Jadranski tarif se razširi tudi na Poljsko v prometu preko Češkoslovaške. Konferenca obeta biti zelo uspešna za tržaško pristanišče. Vsaj tako si jo predstavljajo italijanski listi.

—g **Prepovedan izvoz žita iz Romunije.** V nasprotju z vestmi, da bo beograjska mestna občina kupila žito v Romuniji in da bo poslala n. pr. tudi ruska sovjetska vlada svoje delegate v Romunijo v svrho nakupa žita, poročajo iz Bukarešte, da je vsak izvoz žita in koruze prepovedan in da so po novi naredbi razveljavljena vsa dosedanja dovoljenja za izvoz.

— **Dvodnevni vinarski tečaj pri kmetijski šoli na Grmu** se je moral vsled krute zime preložiti na 7. in 8. marca. Poučevalo se bode teoretično in praktično o napravi vinogradov, režnji trt itd. Začetek dne 7. marca t. l. ob pol 9. uri zjutraj. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj se zglasi takoj z dopisnico pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu, p. Novomesto. Ker se takoj na to vrši trodnevni sadjarski tečaj se ukaželini lahko obeh tečajev udeležijo, ne da bi jim bilo treba dvakrat v Novomesto potovati.

Izpred sodišča.

— **Obsodba Slovenca pred sarajevskim vojnim sodiščem.** Orožniški narednik Simon Dobaj iz mariborske okolice je kot orožnik v Splitu imel meseca avgusta 1919 s podnarednikom Pavlom Čošićem nočno službo. Imel je nalog, da inspicira, ako so zaprti vsi javni lokali po policijski uri. Ko sta prišla v Bosansko ulico, sta čula iz kavarne »Jadranska vila« vpitje in petje. Dobaj je pozval kavarnarja, naj opozori goste na policijsko uro, nakar je kavarnar odgovoril, da je to že storil. Dobaj je nato najbližjega gosta opomnil na policijsko uro, nakr je skočil proti njemu narednik Nikola Živanović, ga psoval in prijel za revolver. Po izpovedbi obtoženca je šel Živanović proti njemu z revolverjem, priče pa trdijo, da je le prijel za revolver. Dobaj je nato uporabil službeno puško in težko ranil Živanovića, ki je umrl drugo jutro v bolnišnici. Na razpravi pred sarajevskim vojnim sodiščem, ki se je vršila 11. t. m., se je moral zagovarjati Dobaj zaradi umora. Vojno sodišče ga je obsodilo **na 10 let ječe, poleg tega pa mora plačevati ženi pokojnega Živanovića mesečno 300 dinarjev vzdrževalnine. Plačati mora tudi stroške za pogreb in nagrobni spomenik v znesku 5000 dinarjev. Sestri pokojnega mora plačati za doto 10.000 dinarjev in še druge sodne stroške.** Preiskovalni zapor mu je vštet v kazen. Obtoženec je vložil ničnostno pritožbo.

Društvene vesti.

— **Kolo jugoslov. sester** ima svojo izredno in važno sejo v torek 21. t. m. ob 4. uri popoldne.

— **Čajanka v Kazini.** V soboto dne 18. t. m. ob pol 21. uri zvečer se vrši »Čajanka« Ženskega telovadnega društva v Ljubljanici v Kazinski dvorani, na katero vabimo tem potom prijatelje društva, ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala. Na večeru nastopita člana kraljevskega narodnega gledališča gospa profesorica Poljakova in gospod Daneš ter svira godba Dravske divizijske oblasti. Čajanke so bile po svojem družabnem značaju v pretekli seziji prav prijubljene in nadejamo se tudi letos lepega obiska.

— **Prostovoljno gasilno društvo na Laverci** priredi v nedeljo 19. t. m. v gostilni g. Ogrina veselico s plesom in šaljivo pošto. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilnega orodja, pričakuje obilno udeležbo — Odbor.

Turistika in sport.

— **Za drsalno tekmo na Bledu** se izpopolni razpis v »Sportu« v toliko da je razumeti udeležbo v skupini juniorjev za vse one, ki še niso dopolnili 18. leto in vse one, ki še niso nastopili v javnih drsalnih tekmah. Drsalni teren na Bledu bo skrbno pripravljen ter bo nudila tekma vsem tekmovalcem in tudi vsem ostalim največji užitek.

— **K vsem tekmam v nedeljo 19. t. m. na Bled in Bohinj** imajo udeleženci pravico do polovične vožnje na progah južne in državne železnice. Legitimacije se dobe v pisarni Sportne zveze in pri sportni komisiji vsake tekme.

— **Nedelja obeta biti prav živahen zimsko-športni dan.** Velike sankaške tekme v Bohinju, dalje nad vse zanimive in užitka polne tekme v skoku raz skakalnice v Bohinju, na Bledu pa drsalna tekma — to je program, ki bo privabil gotovo vse, kar ljubi krasoto zimske narave. Užitek, ki ga nudi naše gorsko ozračje, vrhu tega še vse te tekme, je gotovo brez primere našim gostilnam, kavarnam in veselicam. Zato vsi, ki vam je mogoče, v nedeljo v Bohinj in na Bled!

Poizvedbe.

— **Izgubil se je** lovski pes »Lord« geter, z dolgo črno dlako, št. pasje znamke 25. iz l. 1922. Odda se naj proti nagradi pri Jos. Bergmanu, Poljanska cesta 87.

— **Objava.** Dne 12. t. m. je bil meni od policijske stražnice VI v Krakovskem nasipu po nadzorniku g. Počkarju pripeljan neki naiden črn pes, Doberman, kateri pa ni identičen mojemu zgubljenemu Črtu. Jaz sem psa po naročilu sprejel, ga hranim ter čakam naj bi se zglasil pravi gospodar zgubljenega psa. — Ivan Grilc, Krakovska ul. 20./I.

— **Šumar Janko** Hrast molim neka se javi Jakovu Korelcu nadlugaru u Platku pošta Čavle kod Bakra, Hrvatska.

Kaj je Elsalnid — to se zna! Lekarnar Feller — Stubica.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Koncipijenta
event. tudi začetnika, sprejme odvetniška pisarna **dr. Ravniharja in dr. Smoleta.** Vstop takoj. 1144

Vrtnar
samostojen, samec, ki se razume na vzdrževanje parka, ne zeleniadni in cvetlični vrt, se takoj sprejme **za graščino** na Štajerskem. Oglasiti se je v Ljubljani, Privoz 5, I. nadstr. 1126

Brzi
polnojarmenik
24—30", rabljen, v dobrem stanju, ves iz železne konstrukcije in vse pripadajoče kupi **T. Jagust,** Sunja. 1142

Pletilni stroj
dobro ohranjen, **se proda.** Cena po dogovoru. Kje, pove uprava Sl. Nar. 1059

Perje
kokoške in puransko se dobi v vsaki množini po dnevnih cenah pri **E. Vajda,** veletrgovina s perutnino, Čakovec, Medjimurje. 997

Posestvo na prodaj
obstoječe iz stanovanja za družino, novega gospodarskega poslopja, 16 oralov zemlje, obsegajoče lepe njive, travnike. Redi se lahko tri goveda. Poleg je tudi hosta in travniki, zasajeni z brajdo in sadnim drevjem. Posestvo je tik farne cerkve sv. Miklavža nad Laškim. Cena **120.000 kron.** Več se izve v trgovini **Ulaga** pri Sv. Marjeti poleg Rimskih toplic. 1160

Prodam
masivne hrastove **spalne opravo** po najnižjih cenah. **Ivan Andlovic,** mizar, Gosposvetska cesta 13, Kolizej, pritličje, vrata 38. 1171

Trgovski potnik.
Veletrgovina z vinom **sprejme dva trgovska potnika odnosno zastopnika.** Nastop takoj po dogovoru. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, zahtevo plače, i. t. d. je vposlati do 28. t. m. pod „Veletrgovina z vinom 24—1150“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 1150

†

Globoke žalosti naznanjam, da se je moja nadvse ljubljena hčerka

Cilica

po kratki mučni bolezni v nežni starosti 5 let preselila med krilatce v višavo.

Pogreb bo 18. februarja ob 14. uri.

Ljubljana, dne 17. februarja 1922.

Beti Zorc.

Brez posebnega obvestila.

†

V neizmerni žalosti nas je zapustil za vedno naš nad vse ljubljeni, predobri sin, brat, stric in svak, gospod

Ivan Berglez

danes, dne 17. februarja, po dolgi mučni bolezni, kot posledica rane, zadobljene v svetovni vojni, previden s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb predragega pokojnika bode v nedeljo 19 t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti. Strma pot 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Priporoča se v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 17. februarja 1922.

Žalujoči ostali.

Spremem v službo dekle
ki ima stanovanje pri starših v Ljubljani, za **postrežnico** od 8. ure zjutraj do 2. ure popoldan. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1133

Stanovanje in hrano
išče mlad bančni uradnik (akad.) najraje kje v sredini mesta. Ponudbe pod „Sredina 1173“ na upravo Slovenskega Naroda. 1173

Harmonika
na tri registre **se proda.** — Naslov: **Marko Preželj,** Šolska ulica 249, Spodnja Šiška. 1155

Sobo
meblovano **išče** boljši mlad gospod pri boljši rodbini. Plača dobro, dovoljenje stanovanjskega urada doprinese. Ponudbe pod „M. O. 1175“ na upravo Sloven. Naroda. 1175

Iščem mesta
kot skladiščnik ali preddelavec, s prakso pri deskah in tramih. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1163

Gospodična
ki bi poučevala francoščino (učenko-začetnico) dvakrat v tednu po eno uro naj se zglasi pri **Hrovat Poljanska c. 18. pritličje levo,** med 1. in 2. uro popoldne. 1162

Filijala Petrovitsh
Express Comp. na Rakeku je v **likvidaciji** od 1. t. m. in se zatvori 1. maja t. l., o čemer se obveščajo interesenti. Filijala Petrovitsh, Express Comp. Rakek. 1107

Knjigovodjo
starejšo izurjeno moč, veščo tudi strojepisja in korespondence (slov. nem.) **išče** specijalna manufakturna veletrdka v Ljubljani. Pismene ponudbe pod „Veletrd a 1102“ na upravo Sl. Nar. 1102

Ravnateljstvo kr. zemaljskega lečilišča v Topuskem, Hrvatsko, potrebuje za idočo kopališčno sezono

kopelščico

nekoliko **sobaric in poslužnikov.** Osebe s priporočili in dokumenti, ki žele dobiti to mesto, naj se obrnejo s predpisano kolkovano prošnjo in fotografijo na ravnateljstvo. 1143

Vizitke in kuverte priporoča

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Dve nemeblovani sobi
primerni za pisarne, **se išče.** Ponudbe pod „Dve sobi 1147“ na upravo Slov. Naroda. 1147

Odda se stanovanje
takoj ali pozneje v večjem trgu blizu Ljubljane snažni, dostojni stranki, najraje čivilji. Naslov pri upravi Slovenskega Naroda. 1121

Proda se
mostna tehtnica za 1000 kg, **šivalni stroj** „Hove“ in **maihen, star klavir** po nizki ceni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1063

Višji uradnik
trboveljske premogokopne družbe **išče** lepo, docela odločeno **sobo** s prehrano ali brez nje za takoj. — Ponudbe pod „Soliden 1167“ na upravo Slovenskega Naroda. 1167

Lep, velik
gramofon
z avtomatom za denar, pripraven za gostilno, se proda. Vprašati: **Draščekova,** Boharičeva ulica 9, Ljubljana. 1152

Ženitna ponudba.
Mlad veleposestnik in gostilničar na deželi želi v svrho ženitve znanja z gospodično v starosti od 18 do 26 let. Premoženje postranska stvar. Le resne ponudbe, če le mogoče s sliko, pod „Pomlad“ poštno ležeče Vel. Lašče. 1169

Potnike ali zastopnike
išče velika tvornica likerjev, rumna, konjaka in ostalih spirituoz. Ponudbe z obvestilom, v katerem kraju pozna reflektant največ odjemalcev, je poslati na naslov: Poštni predal 41, Zagreb, glavna pošta. 1058

Potrebujem motor na olje ali benzin
približno 12—14 HP. Motor mora biti samovozeč, to je na kolesih in s transmisijo, da se lahko uporablja za mlatenje, žaganje itd. Ponudbe z navedbo cene na **Mirko Kosirnik,** Kolodvorska ulica 20), Ljubljana 7. 1157

Karolina pzromlin i tvornica tjestenina, Osijek III.
traži
za svoju novosagradjenu i sa najmodernijim strojevima uredjenu tvornicu biskvita i keksa
zastupnike
u svim većim mjestima Jugoslavije, koji su u sličnoj struci već dobro uvedeni.
Ponude slati na gornji naslov. 1174

Jamski les
od 10 do 20 cm debelosti in od 3 do 7 m dolžine franko vagon kranjske postaje **se kupi vsaka množina.** Ponudbe z navedbo cene in dobavnega roka na **Šentjanški premogokop, Krmelj, Dolenjsko.** 1139

Konforista ali konforistinjo
z večletno prakso sprejmemo. Ponudbe s prepisi izpričeval na **poštni predal štev. 13 v Ljubljani.** 1165

Knjigovodja-bilančnik
dosedaj uslužben le v velikih industrijskih podjetjih išče službe.
Cenjene ponudbe pod šifro **„Celeritas 1092“** na upravništvo Slovenskega Naroda. 1092

Važno za tvornice stročnic, papirja, kartonaže in trafike!

Po zmernih cenah se proda takoj:

1 stroj za pozlačevanje
2 stroja „Déconflé“ (za cigaretne stročnice)
3 stroji „Rakowitzky“ za stročnice
1 stroj za kartonažo (za izbijanje oglov)
1 škarje za lepenko
1 preša za tiskanje (Tiegel)
2 stroja za rezanje (za razanje (Ritz) in rezanje ter za rezanje zvitkov (Rollenschneid)).

Dopisi pod šifro **„V. H. II—o—46“ na Interreklam d. d. Zagreb, Jurjevska ul. 31.** 1780

Medić, Rakovc & Zankl
preje A. Zanki sinovi.
Tovarna kemičnih in ruđninskih brv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.
Brzojavi: Merakl, Ljubljana. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznano najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to sroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“ Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«. Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.